

IPORTULA

Informatiu Cultural de Marratxi.

No 92, abril 1990

GLOSES DE S'OLLER DE SA PLAÇA DE PÒRTOL

Me teniu damunt es pou
vint-i-quatre hores es dia
sense calçons ni camia
i ja és hora de dir ou.
Si jo sapigués qui sou
qui m'heu fet sa fantasia
s'alla la vos penjaría
i allà on l'aferraria
pentura vos serviria
quan haguéssiu de fer un rei.

Me pareix que es qui em va fer
i aquí damunt me posà
que li podrien penjar
un escut en es tercer
i en topar-la pes carrer
el podrien saludar.

Crec que ets allers portolans
li faran un homenatge
perquè m'heu fet una imatge
que fa por "hasta" en es cans
sense calçons curts ni llargs
si m'haguéssiu posat aglans
pareixeria un boc salvatge.

Que em miraven d'un tros lluny
s'altre vespre eren tres
i un va dir què putes és
allà que hi ha allà damunt?
I s'opinà que era un descuit
que havia fet qualche pagès
que havia deixat s'estable
empès
i es mul li havia fuit.

A n'això ha vull deixar fer
perquè no em vull enfadar
un amic vull saludar
que si no me va enganar
li diuen en Pau Ferrer
que quatre cançons va fer
que se feien escallar
en la que se va explicar
me pareix que demostrà

que la que heu fet no està bé.

Pau, ja me vull despedir
que he de fer feina i és hora
no som anat mai a escola
ni sé escriure ni llegir
i si en res te puc servir
sempre em trobaràs aquí
pegant coces a sa roda.

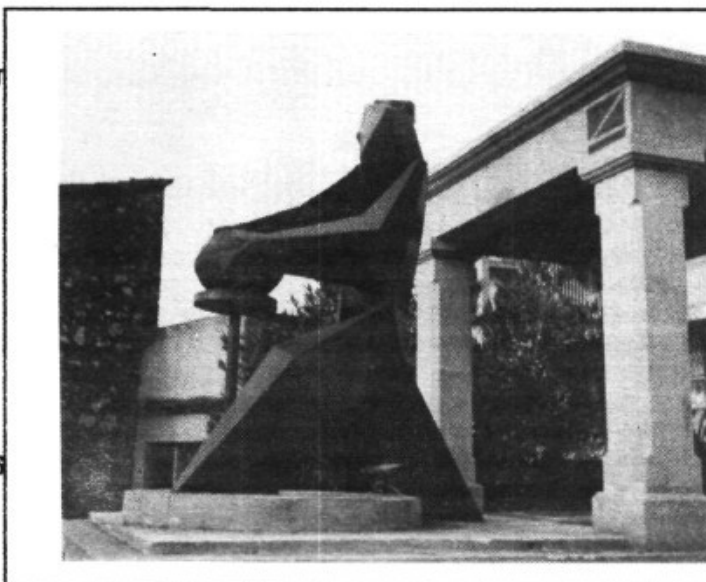
Jo som s'Oller de sa Plaça
de Pòrtol de Marratxí
a tots me vull dirigir
perquè ja em vessa sa lassa
tathom que em veu me fa
/"quassa"
ja m'han fet empegueir
des trono vull dimitir

i tathom befa me fa
sense jo haver-m'ha cercat

Aquí estic per monument
dets allers de Marratxí
qualcú me va esculpir
i amb aquest "busto" així
no me va fer gens content
perquè heu de tenir present,
la Mare que em va parir,
quan m'havia de nodrir
més valdria aquell moment
l'qués tengut un gostament
i ara al manca sa gent
no se'n riuria de mi.

Tathom se'n riu de s'etxura
que aquí dalt me varen dar
patser tengué compostura
però a una criatura
mirau quina desventura
vergonyosa he de passar
jo no m'atur de resar
i en el Senyor demanar
que me facin operar
per un bon cirurgià
i me compangui sa figura
i si veu que no tenc cura
que me donin sepultura
i que no se'n torni parlar

Si pel cas vos ve de nou
que s'aller sapiga glasar
anau-ho a preguntar
i vos ne podeu dur un brau
no faceu molt de renou
si sa vella valeu agafar
es mestre que l'ensenyà
va ser en Mateu Palou

Jo som s'Oller de sa Plaça
si pel cas m'heu de mester
i com que no tenc res que fer
perilla que es mes qui ve
qualque cançó més no faça.

Si pel cas vos ha agradat
ja ho podeu aplaudir
i jo me quedaré aquí
en pel a sa tempestat
ja mai m'haguera pensat
que un oller tan estimat
de Pòrtol apreciat
l'haguéssiu de veure així.

S'OLLER DE SA PLAÇA

no vull fer riure el qui passa
que em trenqui sa caragassa
si no ha arribat a aconseguir
o que me llevin d'aquí
o que em tirin d'una passa.

An això ha vull demandar
no vull estar aquí enfilat
nomenaré un advocat
envant ha vull fer passar
te valia demanar
Pau si me vols fer costat
tu que tant m'has observat
testimoni pots donar
que es qui aquí dalt me posà
me va fer desgraciat
de per tot mal etxurat
baldat, tort i esquerrat
jo me sent molt marginat
no tenc figura d'humà

S'OLLER DE SA PLAÇA

AVUI ES NOTICIA

LA SORT ARRIBA A PORTOL

Fa pocs dies el nostre veïnat Jordi Martí Dumas "Manuel" ha vist com la sort li ha tocat a la baula. Juntament amb el seu gendre varen encertar una travessa milionària. Enhorabona als dos i que poguem donar més vegades notícies tan bones com aquesta.

DURANT EL MES PASSAT

- Va morir Juli Ramis
- Es va aprovar una gran urbanització a Sóller. Ja es comencen a notar els nefasts efectes del túnel.
- Balears va dir que no al finançament autonòmic proposat des de Madrid.
- 21 de març: anys del naixement de Bach, inici de l'any astral i principi de la Primavera.
- Conferència d'Andreu Ripoll sobre astronàutica
- Lituània es va declarar independent
- Xile: a la fi democràcia
- Es va saber que Líbia fabrica bombes químiques
- Projecte de canvi de la llei de camps de golf, que permetrà llur construcció (i les urbanitzacions que això suposa) a certs espais naturals i que a més es puguin regar amb aigua de

- pou. Sabent ja, bon lector de Pòrtula, quin és el consum mínim d'aigua d'un camp de golf
- informació apareguda en el darrer número d'aquesta revista- sabràs ja que deixaràs de veure 70 milions de litres d'aigua diaris!
 - Pujaren les tarifes telefòniques de tal manera que resulta més car cridar de Palma a Barcelona que de Palma a Madrid
 - Cerquen petroli a l'interior de Mallorca. Torres industrials, torres hoteleres, torres d'apartaments i ara, a més, torres petrolíferes
 - Presentat el projecte del futur aeroport de Palma
 - Revisió de l'Estatut, per quan?

G.A.V.I.M.

HOMENATGE A UN GUARDIA CIVIL

El passat dia 23 fou ofert un dinar de companyonia al Caporal de la Guàrdia Civil Joan Vanrell Vanrell, el qual durant uns quants anys fou Comandant de Lloc de Marratxí.

Al dinar hi acudiren els capitans de la Guàrdia Civil Jaume Barceló i Ernesto Pérez, així com el caporal de la nostra Policia Municipal Jaume Miralles, al transcurs del acte l'homenatjat Joan Vanrell, fou obsequiat amb una placa de plata per part dels membres del G.I.F.A., del qual fou cap durant un cert temps.

NOU VIDEO CLUB A SA CABANETA

Al carrer Oleza de Sa Cabaneta, aquests primers dies d'Abril s'ha inaugurat un nou Video Club, del qual n'és propietari en Juan Juan, hi podrem trobar tot tipus de pel·lícula.

REAPERTURA DE CA'S SASTRE

El Restaurant de Ca's Sastre, ha tornat obrir les seves portes.

El nom del restaurant és "ES RECO DE CA'S SASTRE", i un dels socis de la nova direcció és el popular Juan Bestard (Vermell), d'Electrodomèstics Artibesa de Sa Cabaneta.

ACTUALITZACIO DEL CENS DE MARRATXI

Al darrer plenari celebrat per l'Ajuntament es donà compte del cens de Marratxí, a l'1 de Gener de 1.990.

En dita data a Marratxí hi havia: 11.202 estadants de dret i 12.333 de fet.

EN MARXA LA SEGONA FASE DEL CEMENTIRI MUNICIPAL

L'Ajuntament ja ha posat en marxa les gestions oportunes per tal de dur a terme la construcció de la segona fase del cementiri Municipal de Marratxí, el cost previst d'aquesta obra és de 69.881.039,- Ptes.

XALETS ADOSATS A SA CABANETA

Al carrer de Santa Bàrbara de Sa Cabaneta, hi haurà xalets adosats, ja que l'Ajuntament va aprovar el projecte tècnic presentat per l'empresa Procabar, S.A., aquesta aprovació es contradiu totalment amb l'estudi aprovat el mes de Setembre del passat any, per tal d'evitar que als cascs antics de Pòrtol, Sa Cabaneta, Pont d'Inca i Pla de Na Tesa, es poguessin construir aquest tipus de vivendes.

APOTECARIA DE PORTOL

Si el mes passat vos diguérem el nom de l'apotecària que havia sol·licitat l'apotecaria de Pòrtol, segons gestions fetes per aquesta redacció, el nom de la persona que ha recorregut contra la instal·lació d'una apotecaria a Pòrtol, és Ricardo Rosselló, l'actual apotecari de Sa Cabaneta.

ATENCIO A LES NOVES MULTES

Des de el dia 4 d'aquest mes d'Abril han entrat en vigor les noves multes de trànsit, les sancions estan establertes en quatre categories que són:

Lleus, com aparcar a lloc prohibit tindrà ara una multa fins a 15.000,- Ptes.

Greus, com no cedir el pas, sanció fins a 50.000,- Ptes i suspensió del carnet per tres mesos.

Molt Greus, exemple botar-se un Stop, multa de 150.000 Ptes i suspensió del carnet per un any.

De Major quantia, com conduir sense carnet multa de fins a 250.000,- Ptes.

Les novetats son:

1.-Es prohibeix terminantment conduir amb auriculars connectats a aparells receptors o reproductors de so.

2.-Els menors de dotze anys no podran viatjar als seients davanters, exceptuant que utilitzin cinturons de seguretat homologats a tal efecte.

3.-Tots els conductors estan obligats a sotmetre's al control

d'alcoholèmia, així com els vianants si estan implicats en un accident

4.-Prohibició de tirar a la via pública qualsevol objecte encès que pugui donar lloc a una producció d'incendis.

MARRATXI I LA LEISHMANIOSI

Durant vuit dies ha estat notícia a un diari de Ciutat la leishmaniosi, que segons ells afecta a Marratxi.

OFICIALMENT NOMES HI HA DOS CASOS.

La nostra redacció a fet les gestions oportunes a nivell, oficial, i tant a l'Ajuntament com a la Conselleria de Sanitat, només hi ha dos casos declarats, un de Sa Cabaneta i l'altre de Pòrtol, i cap dels dos casos son nins que han assistit al col·legi Costa i Llobera; i segons el Director d'aquest centre no li consta que hi hagi cap nin afectat per dita enfermetat al centre escolar.

QUE ES LA LEISHMANIOSIS?

La leishmaniosi és una enfermetat endèmica, això vol dir que sempre ha estat entre noltros, ja que és natural de la Mediterrània. Els portadors d'aquesta enfermetat, son principalment les RATES, alguns rosegadors, com la fura i els cans, però perquè aquesta enfermetat sigui contagiada a l'home, han de coincidir un parell de factors, primer, que un moscard, principalment beateta, piqui una RATA, o qualsevol rosegador portant de dita enfermetat, i després han de transcórrer vint dies d'incubació dins el moscard perquè sigui transmesa, i la persona, principalment nin estigui baixa de defenses, però si només han transcorregut hores des de la picada a l'animal malalt l'home no es pot contagiar.

COM ES POT PREVENIR L'ENFERMETAT?

Principalment fent una campanya de desratització, ja que els cans que també en son efectats estan molt més controlats que les rates, i després dur un control damunt la població canina, i evitar els llocs de reproducció de la beateta, això és feina de tots evitar embrutar les voravies dels carrers amb les bosses de fems que sovint veim tirades, netejar els galliners... en poques paraules evitar llocs de brutícia on es puguin concentrar les rates i la reproducció de la beateta. M.B.

SOBRE EL CAMI DES JARDI

En la passada edició donàrem a conèixer l'atemptat ecològic produït en el camí d'Es Jardí d'en Ferrer, a la zona d'Es Antigons, entre Pòrtol i Santa Maria del Camí. Pel que sabem, les coses encara no estan arreglades: l'Ajuntament ho té en tràmit d'estudi per part dels seus serveis tècnics però encara no s'ha pronunciat. Mentre esperam una resolució, vos oferim la carta que el passat 19 de febrer varen enviar al batle una sèrie d'onze veïnats preocupats, com noltros mateixos, per la conservació d'aquest antic camí.

"Els sotasignants, el nom i l'adreça dels quals s'indica, acudeixen a V.S. i exposen:

Que davant les notícies aparegudes a la premsa (El Dia de Balears, dies 13, 15 i 17 de febrer 1990) sobre la temptativa per part de dos particulars, de modificar el traçat del camí municipal Camí des Jardí d'en Ferrer (zona Pou des Coll) d'aquest municipi, sense el degut planejament, llicència ni autorització, a més de la corresponent informació pública a les persones afectades, situant-se tan gran pretensió al marge de la legalitat, fet corroborat per les denúncies practicades pels serveis municipals d'aquest Ajuntament als denunciats, per moviment il·legal de terres, el grup de veïnats de la zona afectada per dita temptativa, a baix sotasignant, manifesta:

Un camí públic no pot ser modificat sense el degut planejament per part dels organismes competents i la deguda informació pública, i més s'agreuja si -segons les notícies aparegudes a la premsa- la temptativa de modificar l'esmentat camí obeeix a interessos privats, anteposats al bé públic. L'esmentat Camí des Jardí és un antic camí històric, altra raó per la qual demanem que sigui respectat.

Per tot això li pregam que adopti les mesures necessàries per a que es compleixin els requisits que la llei estableix i arbitri les mesures adients per retornar les coses al seu lloc.

Per tot això, de V.S. sol·liciten:

Que previs els tràmits reglamentaris es serveixi concedir allò interessat en el cos del present escrit.

Marratxi, a 19 de febrer de 1990" (segueixen les 11 signatures)

LA POLICIA MUNICIPAL INFORMA...

1/3/90 A les 20h. hi va haver una brega entre familiars, havent d'intervenir la P.M. i la G.C. El mateix dia a les 20:40 a la C-713 hi va haver una col·lisió entre dos turismes amb molts danys materials, els conductors tingueren ferides lleus.

5/3/90 La furgoneta PM-3194-AY va sortir de la carretera, no hi va haver danys personals.

4/3/90 Carmelo E.R.V. va ser detingut per aquesta P.M. per gatera i escàndol.

6/3/90 De l'interior d'una cotxeria se'n varen dur unes botelles de vi. Va ser recuperat per la P.M. el turisme R-6PM-6031-F, robat a Palma.

7/3/90 A les 9:30 col·lionaren els vehicles PM-3391-I i el VI-3093-B, la P.M. s'encarregà de les diligències. A les 18h va ser atropellat el nin Miguel P.F. pel turisme PM-5268-AW, havent de ser traslladat per la P.M. a Son Dureta on va quedar ingressat, la P.M. s'encarregà de l'atestat.

9/3/90 A les 12:20h la motocicleta Yamaha PM-1761-AX col·lionà contra una furgoneta i un turisme, el conductor Miguel G.S. va ser traslladat en una ambulància a Son Dureta la P.M. s'encarregà de l'atestat.

10/3/90 Per la P.M. fou retingut i denunciat per conducció temeraria Bernardo M.P. a les 19:30h foren detinguts Andrés Olivari Artigues i Isabel Mas per robatori a diferents vivendes de Pòrtol i Sa Cabaneta, essent recuperades joies i licors.

12/3/90 Fou recuperat un Mobylette robat a Santa Maria del Camí. A les 12:45h fou identificat un individu que estava ajagut enmig de la carretera amb símptomes de gatera com José P.C. A les 13:25 un pal d'electricitat caigué a la carretera. Al Pont d'Inca dos individus amb un ciclomotor varen robar una bossa a una senyora amb la tècnica del "tirón".

13/3/90 A les 15:15 al Pla De Na Tesa una dona fou víctima d'un "tirón".

14/3/90 La P.M. localitzà al Polígon Industrial una persona que presentava una ferida al cap, semblava que havia begut més del compte i havia caigut al terra, va haver de ser traslladat amb una ambulància. Fou identificat com Francisco G.N.

15/3/90 A les 15:10 es va saber que una persona s'havia suïcidat penjant-se a la finca de Ca'n Pol. Es tractava de L.M.R. de 68 anys d'edat i veí de Palma, varen intervenir la G.C. la P.M. i el Jutjat de Pau així com els bombers per a la recuperació del cadàver que devia dur tres dies mort.

17/3/90 Al Pont d'Inca un cotxe Panda PM-8826-AB quan va haver botat un STOP va atropellar una motocicleta havent de dur el conductor de la mateixa, Juan C.B.C. a Son Dureta, la P.M. s'ocupà de les diligències.

18/3/90 A Son Verí es declarà un petit incendi de fens havent d'intervenir els bombers del SERPREISAL.

19/3/90 Fou recuperat el Mini Z-101086 robat a Palma.

22/3/90 A les 13:00h a la C-713 k7 la motocicleta Vespa PM-0346-bb conduïda per Gabriel B.A. al passar per la dreta una furgoneta fou atropellada havent de ser assistit el conductor de la mateixa per la P.M., la furgoneta PM-4195-W només sofri danys materials, la P.M. s'ocupà de les diligències. A les 15:00h al carrer Cabana col·lionaren la moto BMW K100 PM-7543-AS conduïda per J.M.A.G. que va haver de ser ingressat a la UVI en estat molt greu i el turisme PM-0287-Y ocupat per J.O.C. el qual resultà mort, havent d'intervenir els bombers per rescatar-lo de dins el cotxe.

23/3/90 A les 15:00h un Vespino conduït per Basilia S.B.

sortí de la carretera causant ferides lleus a la conductora, va ser traslladada per la P.M. al seu domicili.

24/3/90 A les 17:30 al creuer de l'autopista amb la C-713 hi va haver una col·lisió entre el turisme Renault R-18 PM-5081-X i l'Opel Corsa PM-2412-AN, no s'ha va haver de lamentar danys personals.

27/3/90 A la C-713 quilòmetre 8,700 la furgoneta PM-1314-BC conduïda per Javier G.S. sortí de la carretera sotrint ferides el conductor que va haver de ser traslladat amb el cotxe patrulla a Son Dureta. A les 16:45 a l'autopista el turisme PM-3268-AX conduït per Isabel P.T. sortí de la carretera essent traslladada pel cotxe patrulla a Son Dureta.

Denúncies trànsit 249

Atestats: 3

Alcoholèmies: 21

Detinguts: 4

Informes: 78

Vehicles retirats: 8

Informació facilitada pel Caporal de la P.M.

VII ANIVERSARI DE L'APROVACIO DE L'ESTATUT D'AUTONOMIA.

Es celebrà el passat mes de març a la seu del Parlament de les Illes Balears.

Durant el seu parlament, el president del Parlament, Jeroni Albertí, reivindicà de manera clara la reforma definitiva de l'Estatut. També resaltà la problemàtica derivada del fet que els diputats siguin alhora membres dels Consells Insulars per la manca d'independència i d'autonomia entre les dues institucions que se'n deriva.

Acabà dient que el Parlament Balear ha estat treballant malgrat les crítiques, per aprofundir dins l'autogovern de la nostra Comunitat Autònoma.

JAUME GRIMALT, UN GRAN CAMPIO, ES PLA DE NA TESA

En Es Pla de na Tesa, s'ha convertit en un personatge popular. És el protagonista de cada matí a la plaça i pels carrers de prop. Sovint solem sentir: heu vist en Jaume? encara en tens? quin número va treure ahir? Cada matí es repeteix més o manco aquesta història. És la història de la gent il·lusionada en guanyar qualche dia la grossa de l'ONCE. Però en Jaume no és només en Jaume des cupons, és també un gran esportista i endemés, un campió.

Practica el bàsquet i la natació com a teràpia i com a esports competitius. I no fa falta dir que és en la competició on troba el millor al·lucinant i el premi merescut a tantes hores d'esforç i de suors.

Va participar l'any passat en el campionat del món d'esports i jocs per a minusvàlids celebrat a Anglaterra. Allà convidaren oficialment el seu club, l'ASMI, a participar enguany al mateix tipus de campionat a l'Argentina. El club Cideli i el Ministerio de Bienestar Social argentí organitzaren les proves. El club ASMI de Mallorca va representar l'Estat Espanyol. Per això varen demanar ajuts a L'INSERSO, al Govern Balear i al Consell Insular de Mallorca a través de l'Ajuntament de Marratxí, el qual de la seva part regalà siurells al president del Club organitzador i al Cònsol espanyol de Mar del Plata, ciutat on es realitzaren les proves.

Els representants espanyols per les proves de natació eren 4. En Jaume Grimalt i en Javier Torres són els dos que obtingueren més troleus. L'entrenadora d'aquells esportistes és na Maria Castanyer i viu a Sa Cabaneta. En Jaume Grimalt participà en la categoria de paraplègics i aconseguí 3 medalles d'or i dues de plata. El seu company Javier ho va fer en la categoria d'amputats i guanyà cinc medalles d'or i dues de plata. La prova més difícil era a mar obert i en categories baixes, en Javier va fer primer i en Jaume, segon. Ara s'estan preparant per a l'olimpiada del 92. Estan pre-seleccionats per anar-hi. Dia 6,7,8 d'abril varen anar a La Coruña al Campionat d'Espanya d'hivern.

En Jaume vol recordar que tots els minusvàlids que vulguin practicar esports que es posin en contacte amb ell o amb el club ASMI de Palma, també atorgeix que és possible a qualsevol edat i que ho

recomana molt no solament per l'aspecte físic, sens dubte importantíssim, sinó també per l'incentiu i la gran satisfacció personal que poden obtenir participant en competicions esportives.

La nostra més gran enhorabona per en Jaume i els seus companys. Però li volem recordar a aquest element que si no ens fa treure un premi en metàl·lic d'aquests que reparteix l'ONCE, no hi haurà medalles que valguin. (I prometem comprar el cupó).

JOANA MARIA MATAS

LA CONSELLERIA DE CULTURA INFORMA...

Entre els objectius del "Programa de patrimoni per a 1990" de la Conselleria de Cultura de la CAIB s'hi compten aquests temes d'interès per a Marratxí: Estudi sobre la conservació de molins de vent fariners, estudi sobre la conservació de creus de terme, estudi i catalogació d'arxius; Regulació legal sobre el traçat telefònic i elèctric a les façanes de les Illes; Campanya per a que els infants coneguin i reconeguin el patrimoni arqueològic; Campanya sobre el que poden fer els ciutadans per a la preservació del patrimoni arqueològic.

La mateixa Conselleria també informa que el 1990-91 es durà a terme la carta arqueològica del nostre terme, que té com a objectiu la descripció, delimitació i valoració dels jaciments arqueològics en funció del seu estat de conservació.

... I D'URBANITZACIONS I DE LA GENT.

No fa molt vaig llegir un article al Diari de Mallorca que parlava de les urbanitzacions a la nostra benllogada Illa. En concret, aquesta informació se basava en un comunicat del GOB (Grup d'Ornitologia Balear) anunciant que a Mallorca, en aquest moment són noranta els projectes urbanitzadors que s'han aprovat o estan a punt d'esser aprovats.

Aquest grup ecologista (el GOB) argumentava en defensa d'aquest comunicat que, a més de les repercussions ecològiques, aquesta febre constructora és un agravant molt seriós a l'actual saturació turística a les Balears, puix aquestes noves urbanitzacions suposen, segons ells, setanta mil places turístiques o residencials més. "Els verds" mallorquins es referien també en aquest estudi a la pèrdua de sòls agraris i als problemes infraestructurals i d'equipament que aquestes noves residències suposarien, com la construcció de noves carreteres o l'abastiment d'aigües.

Tot un seguit d'arguments que volien donar a conèixer son punt de vista envers aquest tema.

Aquest article s'acompanyava d'un mapa molt explicatiu del problema plantejat. Es mostrava la silueta de Mallorca amb les separacions dels municipis. Cada urbanització en projecte era representada per un punt negre ben vistós. Jo vaig començar a mirar i mos ulls se giraren, com no, cap a Marratxí. Però no sortia de la meua sorpresa: ni més ni manco que nou noves urbanitzacions, amb les quals la nostra terra ocupa el segon lloc darrera com no, del municipi de Calvià, que compta amb tan sols un projecte urbanitzador més. Quasi podria dir que em vaig sentir avergonyit de veure escrit "Marratxí", gairebé invisible darrera d'aquella multitud de puntets negres, solitaris, enmig de la netedat predominant al centre del mapa. Aquí, un punt per la reflexió, tan estranya a tot nivell en el temps actual.

Però jo voldria saber cap a on anam. Basta fer un compte de sumar ben fet per veure clar que ja hem arribat massa enfora. En tan sols cinc anys, al nostre municipi s'han construït la urbanització del Pont d'Inca Nou, (gairebé tan gran com el Pont d'Inca), Son Caulelles, Son Caulelles Nou, i podríem seguir, ja que pareix que aquesta llista mai no s'acaba. Totes les belles paraules i campanyes del Govern Balear per fer-nos creure que encara vivim a un paradís natural s'esmiquen davant la realitat que viu el nostre poble. De per tots els cantons surten propostes d'urbanitzar o construir carreteres, autopistes, etcètera, i ningú té res a dir, això sí, mentre no trepigin els bèns de qualcu. Aquest és el pitjor problema. La natura ha perdut valor davant els interessos econòmics particulars. És que ja ningú valora el paisatge natural? És que estam condemnats tots a viure en un paradís ortopèdic de ciment?

No ens enganem. No ens posem excuses de nou dient que tot això és cosa dels ecologistes, i que igual els altres no els importa res més que lo seu. També Mallorca és nostra, dels qui no som polítics, ni integrants d'un grup ecologista, ni tan sols

simpatitzants, ni mallorquinistes... Estimar la terra és un dels principals deures de tot home. I no la terra de l'altre, sinó la que un trepitja, on ha nascut i viscut, la terra que el veurà morir.

No pocs escriptors i savis han afirmat que el paisatge forma part de tot home. Tot el que envolta l'individu influeix tant en ell que li fa variar l'estat d'ànim. Si algú creu això, també podrà compartir la idea que un paisatge natural és molt més tranquil·litzador... respira més profundament a pau que qualsevol dels marejants edificis que omplen el centre de qualsevol ciutat important, nerviosos, actius, intranquils, a estones ofegadors. Tots nosaltres tenim la sort de viure en pobles apacibles i poc trullosos. Com així no ho valoram?

A vegades un té la sensació de quedar-se tot sol. Ni institucions públiques, ni l'Ajuntament, ni la gent, tothom se'n desenten. Ningú vol saber de res que no en pugui treure profit. Però sabem que encara hi ha persones sensibles. O no? O és que no sabem donar la cara? L'únic que és ben segur és que estam destrossant la nostra terra a passes gegantines.

Es un tema del qual podríem parlar hores i més hores però l'espai que de nou ens condiciona m'obliga a deixar aquí les reflexions. Només demanam que serveixi d'alguna cosa. Que algú se sensibilitzí. A vegades un es sent desesperat, com intentant moure a sèrpents una gran muntanya. Però sempre hi cap l'esperança en el futur, en la gent, en la terra, en la natura. Al manco, que sempre sigui així.

TOMEU MOLL I MAS

LLOCS DE VENDA

Informació
Cultural de
Marratxí

Pàrtil:

Autoservei Ca'n Costa
Papereria S'Enal
Papereria Comín

Sa Cabaneta:
Papereria Sa Cabaneta
Cafè Ca'n Carrò
Cafè Nou

Es Figueras:
Papereria Es Figueras

Es Pont d'Inca:
Papereria Frances
Papereria Xand

Es Pla de na Tesa
Autoservei Matax

DES DE LA CASA DE LA VILA

PREMIS DE LA VI FIRA DEL FANG A MARRATXI

II CONCURS ESCOLAR DE CERAMICA

CICLE INICIAL

- 1.- Xavier Fullana, Col·legi Blanquerna
- 2.- Miquel A. Gil, Col·legi La Salle.
- 3.- Joan Seguí Fullana, Col·legi Costa i Llobera.

CICLE MITJA

- 1.- Laura Tudurí, Col·legi Blanquerna
- 2.- Joana I Bestard Matas, Col·legi Santa Teresa.
- 3.- Eva Rosselló, Col·legi Costa i Llobera.

CICLE SUPERIOR

- 1.- Klaus Gonzalez Rohbranhnd, Col·legi Liceu Balear
- 2.- Maria Isabel Marin Siquier, Col·legi Blanquerna.
- 3.- Eduardo de los Rios Otero, Col·legi La Salle.

II CONCURS DE CARTELLS

Guanyador, Maria Bestard Seguí.

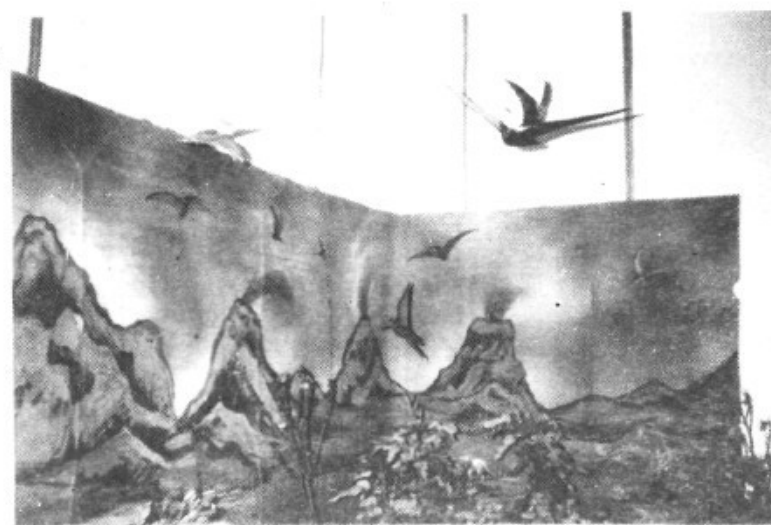
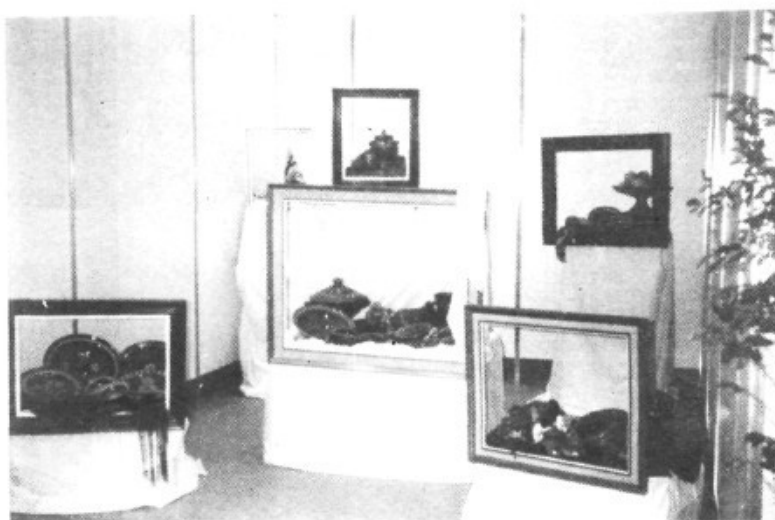
III CONCURS DE FOTOGRAFIA.

- 1.- Margalida Cañellas Crespi
- 2.- Emilio Muñoz Lopez
- 3.- Francesca Gazquez Montesinos

PREMIS "BENET MAS", ALS MILLORS STANDS.

(Vegeu fotos a la dreta)

- 1.- Son Ros, de Pòrtol.
- 2.- Esperança Amengual, de Pòrtol.
- 3.- Joan S. Pedemonte, de Randa.

VI FIRA DEL FANG A MARRATXI

La VI edició de la Fira del Fang a Marratxí pot catalogar-se com un nou èxit que any rera any fa que aquesta manifestació dels nostres més vells costums d'aquesta terra que és Marratxí, sigui admirada per milers de persones, i que l'arrel d'aquesta fira vagi arrelant dins el cor dels marratxiners nadius i adoptius que estimen la terra i lo seu.

El visitants de la Fira enguany, segons dades dels organitzadors ha superat les 70.000 persones, essent els dies de més visites els caps de setmana. En total foren 35 els artesans del fang que exposaren les seves obres. A part dels nostres ollers, vingueren d'altres indrets de la nostra illa, com Algaida, Caimari, Consell, Inca, Llubí, Lluçmajor, Ciutat, Pollença, Randa, Santa Maria del Camí, Selva i Manacor, com a convidats per l'Ajuntament fou present l'Associació de Ceramistes de la Bisbal (Girona).

En motiu de la Fira, tinguérem una petita conversa amb el regidor de Cultura i Tinent de Batle Antoni Montilla.

Pòrtula. - Quina importància té la Fira per Marratxí?

Toni Montilla. - Per Marratxí significa un any més evidentment, però lo més important és que aquesta Fira té una consolidació molt important i un alt nivell. És una fira reconeguda a nivell regional i Marratxí, l'Ajuntament en aquest cas, consideram que té l'obligació de potenciar al màxim el tema de l'artesanía del fang, entre altres motius perquè noltros aportam dins aquesta fira deu artesans, lo qual és un xifra prou important dins Mallorca com per a que Marratxí faci capdavant en aquesta qüestió, i consideram que som els més indicats després de sis anys de fira de potenciar al màxim aquesta artesanía perquè consideram que és un patrimoni prou important, és un patrimoni cultural viu entre noltros i per lo tant és l'ocasió màxima que tenim durant tot un any per demostrar lo que s'està fent, lo que s'està arribant a millorar quant a forma i tècnica, i esperam que aquest any sigui molt més important que altres edicions.

P. - L'any passat foren convidats uns ceramistes del País Valencià, enguany quin és de l'ora Mallorca, el convidat.

T.M. - Ja varem agafar l'any passat la determinació de què intentàriem durant les diferents fires, de convidar una Comunitat diferent de la nostra per veure què s'està fent en el tema del fang, per veure quina tècnica s'està empleant, per veure, no s'interés de fer una competència amb els ceramistes de Mallorca, sinó perquè aquesta comparació sempre és molt

vàlida i positiva, però enguany hem convidat la comunitat catalana, concretament la zona de la Bisbal i vénen convidats una associació de la Bisbal, que exposaran els seus productes.

Noltros personalment varem anar a veure'ls i convidar-los, crec que realment serà un dels stands més importants que hi haurà dins la fira.

P. - Quant a novetats locals, ceramistes de dins Mallorca, quines destacaria?

T.M. - Bé, de dins Mallorca, si descomptam els de Marratxí en tenim 10 expositors, que s'incorporen a la Fira, que dona una novetat important en quant que vegin que són tallers, són ceramistes que se volen incorporar a la Fira per intentar aportar dins l'àmbit general que volem donar al públic la seva feina i la seva labor.

P. - Quin pressupost està previst invertir a la Fira?

T.M. - El pressupost total de la Fira supera el sis milions i mig de pessetes, perquè enguany consideram que dins la partida del pressupost s'ha de incorporar la partida important que és la del muntatge dels stands, que és la col·laboració que mos ofereix la Conselleria de Comerç i Indústria, que a través de l'empresa de Fires de ses Balears IFEBAL, ha fet el muntatge.

CERAMISTES DE LA BISBAL, NOVETAT DE LA FIRA D'ENGUANY.

Aquest any, la Fira del Fang ha aportat una novetat a la seva mostra, l'Associació de Ceramistes de La Bisbal (Girona). Aquesta revista tingué l'oportunitat de xerrar amb el representant de l'Ajuntament de la Bisbal, Daniel Ribas, amb ell tinguérem aquesta xerrada:

Pòrtula. - Què opina d'aquesta Fira, del que ha vist?

Daniel Ribas. - La Fira de Marratxí m'ha sorprès, l'he trobada molt bonica i maca, i em sembla inclús que és una Fira que, en certa manera, hem comentat quan he anat a la Bisbal, vaig esser-hi aquesta setmana, m'assembla que és de les Fires que s'adaptarien més en cas de fer-se una fira similar a la Bisbal. Perquè és una fira que contempla les dues vertents més importants de la ceràmica, o sia la ceràmica tradicional o de sempre i la ceràmica creativa i artística, o sia que agafa aquestes dues vertents, i per altra la comercial, hi ha l'exposició de les obres del ceramistes locals i a part totes aquestes parades d'aquí aleshores on es venen els productes exposats. O

sia que és podria dir que és una fira completíssima per totes les vertents, la comercial, l'exposició i per altra banda l'artística.

P.- Pareix que li ha agradat la fira i li agradaria que se'n fes una a la Bisbal.

D.R.- Sí, no depèn de mí, però crec que si s'hagués de realitzar una fira d'aquest tipus, aquest seria el model a seguir. És el model que encaixa. La Bisbal no és un lloc gran, en tot el voltant la ceràmica tradicional i l'artística que no pot aspirar a fer una gran fira i crec que és un model molt ben estudiat i estructurat.

P.- Quants de ceramistes hi ha a La Bisbal?

D.R.- Aproximadament a l'associació n'hi ha uns 30, però a La Bisbal n'hi ha més, ja que hi ha ceramistes que no estan a l'associació. Pràcticament tots els ceramistes de la vessant creativa i tradicional estan dins l'associació. Després hi ha una sèrie de ceramistes que treballen en un pla més industrial, amb producció més gran i aquests no estan dins l'associació, potser perquè estan al límit de la sèrie artesanial i no artesanial.

P.- A Mallorca els ceramistes solen anar per les fires a vendre els seus productes, els de La Bisbal fan el mateix?

D.R.- No, es limiten a vendre dins La Bisbal mateix, ja que tots els ceramistes tenen una fàbrica-taller i botiga, en una ciutat de trànsit a la Costa Brava, hi ve molta gent a comprar. I que des de la Setmana Santa fins a l'Octubre, totes les botigues estan gairebé plenes. Molta més durant els caps de setmana i molta més durant el juliol i l'agost. Sempre hi ha gent comprant, i és clar la gent ja ven sense sortir de la població.

P.- La tradició ceramista de La Bisbal, ve de molt lluny?

D.R.- Potser m'equivoco, però diria que a finals de segle ja hi havia ceràmica a la Bisbal. Això és segur ara el que no sé és quines són les persones que van iniciar-ho.

P.- A nivell de formació a La Bisbal hi ha una escola pagada per l'Ajuntament?

D.R.- A La Bisbal hi ha una escola de ceràmica que té una vertent més exterior a La Bisbal que no interior. L'escola de ceràmica dona més classes a gent de fora de La Bisbal que no de dins, i la gent de La Bisbal que vol iniciar-se en la ceràmica, s'inicia més pels camins tradicionals disposant-se a treballar i

fent d'aprenent. En canvi l'escola està molt més enfocada a la gent de fora, fa cursos de tot tipus des d'iniciació a perfeccionament, vidre, tot tipus de treballs artesanals i com he dit abans ve molta més gent de fora que de dins La Bisbal.

No hi ha subvenció de l'Ajuntament, funciona d'una forma privada. El que passa és que nosaltres aquí també portem una representació de l'escola, perquè no deixa de ser un orgull per La Bisbal tenir aquesta escola que hi va gent de tot el país, i que treballa en col·laboració amb l'associació i que treballa conjuntament amb lo que vol ser el futur museu de ceràmica de Catalunya que es vol fer a La Bisbal.

MIQUEL BOSCH i AUBA.

CONFERENCIA D'AINA MARIA LLITERES

En el marc de la VI Fira del Fang, la ceramista Aina Maria Lliteres, d'Art de Mallorca, de Manacor, va fer una conferència sobre "Artesania i Artesania Creativa". Al final es va oferir molt amablement per parlar-nos en concret sobre un dels punts que havia tractat al llarg de la xerrada, de capital interès per als ollers del nostre poble, cap dels quals, per cert, no va assistir a la conferència. Ens referim a les cartes d'artesà, de mestre artesà, a la denominació d'empresa artesana i a l'etiqueta de "producte de qualitat artesana". El proper mes vos oferirem el contingut de l'entrevista amb la relació de les passes necessàries per aconseguir les esmentades cartes i certificats.

DEL FANG A LA CENDRA. Bases de reflexió

Fa poc, un Amic meu va escriure la història d'un home que vingué de més enllà de la mar, per tornar a la terra que havia conegut i estimat temps enrere (*). Ho trobà tot canviat i l'únic nexa que l'unia amb el seu passat -la naveta pretalaiòtica de Son Caulelles- estava profanat, ple de brutor i d'oblit.

¿Què hauria pensat aquell foner, un dels nostres primers pares ollers, si hagués visitat la Fira del Fang, mostra viva de les realitzacions dels seus descendents portolans?

Amb seguretat no hauria reconegut les peces -per canvi de forma, color, textura, sistema de cuita...-, però sí l'esperit que les inspira i les dona cos, fa mil·lennis que aquest element resta imperturbable i és el que conforma l'autenticitat que vessen les obres populars.

Aquestes realitzacions seculares, fruit de la doma i conjunció dels elements naturals font d'estudi dels filòsofs clàssics -aigua, terra, foc-, estan en perill d'extinció per causa -com casi sempre- del mateix home. Aquest, inflexible senyor de la Natura, es permet modificar tot l'espai que l'envolta atenent uns criteris suïcides que responen, de cada vegada més, a l'únic afany mercantilista del lucre. A poc a poc en principi, de cada vegada a més velocitat, sempre inexorablement i irreversible, es va destruint tot allò que va fer de la nostra terra un paradís. Les roques aïllades per la Mediterrània que ens han vist néixer sucumbeixen -a torça de ciment i d'asfalt- a causa d'especuladors sense manies associats a polítics gens escrupolosos, tots al servei del vedell d'or de la nostra època. I no hi valen raons. El síndrome de la construcció-destrucció indiscriminada esdevé plaga apocalíptica que impedeix als ulls, cegats per l'ambició, veure la bèstia negra que ens acossa, ens encorrala i acabarà per reduir-nos a reserva desnaturalitzada i infrahumana.

¿I això, què té que veure amb la Fira del Fang, oasi de pau, ingènua demostració de la tasca, humil i sacrificada, dels bons ollers?

Senzill. Les entitats i institucions que l'organitzen i patrocinen són les mateixes que fan malbé, bocí a bocí, el nostre país. Són les que fan passar una autopista per la terra que els ha donat l'alè, destruint tot el que s'hi posa davant -els clots d'argila d'Es Pou des Coll, per exemple, matèria primera de siurells, gerres i teules-. Els seus responsables són els que urbanitzen, o deixen urbanitzar sense pietat, l'entorn de les ollereries, tomant pins i alzines, baratant parets seques per blocs de formigó, espanyant les estructures arquitectòniques autòctones, modificant-les -ben a la vista- amb elements bords i de mal gust, obrint nous carrers que poden la garriga i els seus habitants, fent del pobles marratxiners suburbis de Ciutat, despersonalitzats i mancats d'identitat pròpia. La lesomia -tant urbana com personal- de les nostres viles mor un poc més de cada dia. I l'extermini no ha acabat. Si no hi ha un canvi radical d'orientació polític-econòmica -i fa estona que hom parla d'aquesta necessitat-, l'oller, com tantes altres coses, serà aviat un objecte de museu, totalment desarrelat del seu medi, com ho serà el portolà, el marratxiner i el mallorquí.

Mentres, es fa la Fira del Fang, pura i neta, exponent dels nostres valors, amb actuacions de grups de pageses -perquè són ben nostres, ben guapes i ho fan molt bé- i hom festeja amb cava, a la cloenda, per l'èxit assolit i per la sort que suposa tenir encara aquesta manifestació ben viva. El fang és l'excusa per aconhortar algú i, amb el somris hipòcrita als llavis, posar per a la foto electoralista de rigor. I si tot queda en això és ben trist. I com que, malhauradament, en això queda...

Crec que Josep Lluís Pons i Gallarza és el més indicat per fornir-nos el final. La darrera estrofa del seu poema "El Fogó dels Jueus", parlant d'un grupúscul mallorquí, altre temps també abocat a la reserva i a l'extinció, ens ve clavada:

"No us requi, no, Cristians dar per fermança,
quan per aquí passeu, llàgrimes tendres,
perquè algun jorn lo buf de la venjança
no us rebati pel front aqueixes cendres."

El que ara és foc, al pas que anam, esdevindrà cendra. El vell Foner, intuïtiu i profeta, contemplaria els voltants de la Fira -de Sa Dragonera al Cap des Freu, de Cabrera a Formentor- amb llàgrimes als ulls.

BIEL MASSOT i MUNTANER
Pòrtol -encara-, Primavera del 90

[Article publicat a l'edició especial d'Última Hora sobre la VI Fira del Fang de Marratxí]

(*) Pere Amengual i Bestard, *L'home que tornà de més enllà del mar* a "Pòrtula", Núm 58 (març 1987), pàgs. 10-11. Juntament amb altres treballs li valgué el primer premi i el premi d'honor de la IV edició dels "Premis Associació de la Premsa Forana de Mallorca" (1987).

UN LLIBRE, UN DISC, UNA PEL·LÍCULA

"HISTORIA D'UN CAVALL"

L'Esparver, autors clàssics
Edicions de la Magrana.

AUTOR: Lleó Tolstoi.

Va néixer el 1828 al si d'una família noble. Es considera com una de les màximes figures de la literatura universal.

Algunes de les seves obres conegudes són: La infantesa; L'adolescència; Guerra i Pau; L'amo i el criat i Història d'un cavall.

Argument

Es una bella narració que té per protagonista un vell cavall, el qual ens narra la seva vida i aventures, i ell ens dona la seva visió del món dels homes.

Es diu que Tolstoi per escriure aquesta obra es va convertir ell mateix en cavall.

MIQUEL SBERT

UN DISC RECOMANABLE

El 1983, Roger Waters, compositor i baixista del grup Pink Floyd, tenia una greu malaltia, que afectava de manera profunda el cervell, tenia allò que un dia varen voler anomenar locura. Malgrat d'estar psicològicament malalt, aquest mateix any, Waters va dedicar un meravellós requiem al record de la mort del seu pare, anomenat "The final cut". Va ser el darrer disc de Pink Floyd reunint els quatre components antics del grup, però com a darrer va ser possiblement el millor. Es tanta la qualitat del disc, que és impensable que qualsevol banda de rock a l'actualitat pugui fer algun Lp que soni semblant a aquest (llevat, es clar, dels propis Pink Floyd). El disc si és escoltat amb deteniment i atenció pot crear un ambient que transporta l'oient a altres dimensions. Aquest ambient recorda bastant al creat al famós àlbum "The Wall", aquests tipus de discs reporten un estil propi de Waters, que és degut a la malaltia esmentada abans.

Hi ha temes que són bons en la seva totalitat i altres que tenen moments genials d'inspiració. Però hi ha un tema que cal recalcar per damunt de tots els altres, es diu "The Fletcher memorial home". Aquest títol es refereix a la tomba del pare de Waters, que nomia Fletcher, i a tot el que recordi aquest home. La lletra és el menys important, tampo té gaire importància el tema en si, amb una agardable melodia. El que realment fa aquesta peça diferent de les altres, és l'aportació de David Gilmour, guitarrista del grup, que interpreta un dels

millors "solos" que s'hagin pogut crear a la nostra era. Es de curta durada però està ple de genialitat, força i sensibilitat. Gilmour expressa amb quaranta notes tot el sentiment que dona Pink Floyd en aquesta gran obra. I el més impressionant d'aquest fragment és que és tot improvisat, fruit de la increïble creativitat d'aquest vertader mestre de la guitarra.

A l'aconseguir l'adquisició d'aquest disc, acabes d'aconseguir una de les més representatives obres del millor grup de rock modern a nivell mundial.

JAUME TUGORES BERGA

OSCAR: ELS EXCREMENTS AMERICANS.

Un any més els americans han celebrat la seva estúpida cerimònia d'entrega dels Oscars. I es clar que aquí, a Europa, ens ho hem empassat tots feliços.

Es reiterar-se dir que tota pel·lícula te unes característiques pròpies, que no es poden comparar amb les d'una altra.

No es pot comparar una interpretació d'un deficient mental amb la d'un detectiu privat. No es pot comparar Pollack - Houston.

George C. Scott, quan al 1970, guanyà l'Oscar pel seu treball a "Patton" es va negar a recollir-lo, dient que ningú podia afirmar que la seva actuació era millor que una altra. Tenia molta raó.

Si fem un xic d'història comprovarem que J. Houston mai va guanyar una estatueta i que el gran mestre Hitchcock tan sols en va guanyar una, a l'igual que l'indiscutible Ford, autor de "The searchers", l'any 1956, quan la gran Acadèmia va premiar "Around the world in 80 days".

Un altre cas que reflexa la incompetència dels savis americans és la marginació de Spielberg i Newman.

D'altra banda William Wyler, "Tinsòfrible" és el director més cops premiats (tres). Zinneman, Kazan, Lloyd, Minelli i Stone han guanyat dos cops (a l'igual que Capra).

Aquest any la premiada ha estat "Driving Miss Daisy". "Family Business" i "The Fabulous Baher boys" han sigut "oblidats". Sense comentaris.

ANTONI RUBI

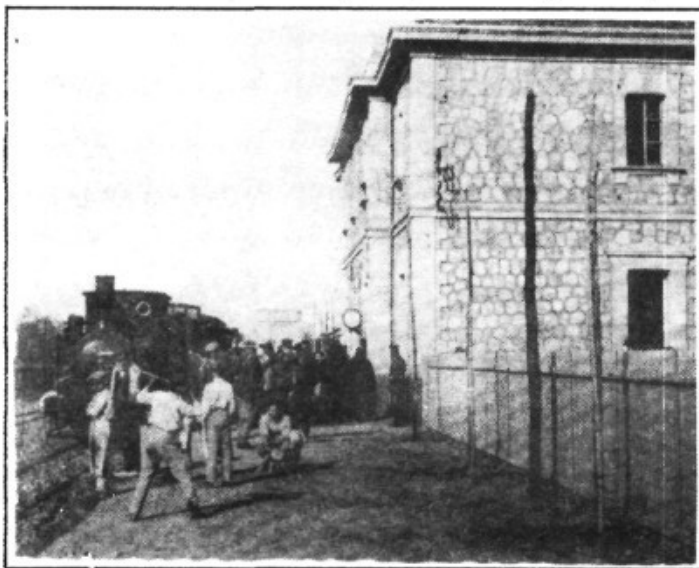

EL TREN D'INCA, 115 ANYS D'HISTORIA.

Aquest breu historial del ferrocarril d'Inca vol ser un petit homenatge al tren i a tots aquells que varen fer possible aquell projecte de l'enginyer Eusebi Estada; "posibilidad económica del establecimiento de un camino de hierro de Palma a Inca".

La idea del ferrocarril ve de temps enrera. A principis del segle passat els vagon (cotxes per transportar viatgers i vagon per a les mercaderies) eren arrossegats per animals, com si fossin diligències encavalcades damunt vies.

Amb l'estorç de moltes persones, aquella idea evolucionà i es perfeccionà, fins que, l'any 1814 Stephenson va construir la primera locomotora de vapor que arrossegava vagon.

Aquest fet va ser un gran esdeveniment que va revolucionar el ferrocarril. A finals del segle passat començaren a utilitzar-se les primeres locomotores Diesel i elèctriques, les quals van molt més de pressa que les de vapor. Actualment hi ha ferrocarrils molt moderns, per exemple: el SINKANSEN al Japó, a França el TGV..., i a Espanya el TALGO.

El primer ferrocarril d'Espanya s'inaugura el dia 28 d'octubre de 1.848 fent el trajecte de Barcelona a Mataró. En ell hi viatjava la reina d'Espanya Isabel II i altres autoritats.

Un diari de l'època ens conta que: "Animada, fascinadora es la sensación que se experimenta cuando el tren, arrancando pausada y majestuosamente de la estación de partida, empieza, en breves momentos, una marcha cada vez más acelerada y aquella cantidad de carruajes se empieza a mover con asombrosa rapidez. La partida del tren fue acogida con entusiasta "vivas" y aplausos. En Badalona toda la población estaba situada a ambos lados de la vía y manifestaba su alegría. Después de un descanso de dos horas en Mataró, se emprendió el viaje de regreso que se llevó a cabo sin ninguna parada, sólo en 35 minutos".

A Mallorca la història del ferrocarril s'inicià a finals de 1.852, el Governador de l'illa, D. Josep Manso, Vescomte de Montserrat, es reuní amb diferents personalitats per parlar de la construcció d'una línia fèrria de Palma a Inca. El projecte era d'un ferrocarril econòmic de via estreta. De Santa Maria, un ferrocarril aniria a Inca i un altre cap a Porreres, passaria per Montuiri; d'aquí en partiria un cap a Manacor.

Fins a l'any 1.871 no s'arribà a un acord. L'enginyer Eusebi Estada presentà un projecte, el qual fou acceptat. L'any 1872 es formà la "Sociedad Ferrocarril de Mallorca". Aquesta es va constituir el 9 de juny de 1872 amb un capital de 2.125.000 pessetes amb 4.250 accions de 500 pessetes.

La línia fou construïda per l'enginyer Eusebi Estada. El Ferrocarril, com s'ha dit, era econòmic, o sia, de via estreta; tenia d'amplària 0,915 metres. Riells sistema "Vignoles". Els primers vagon i el material ferroviari el dugueren d'Anglaterra. Altres, vagon, emperò, foren construïts als tallers de la Companyia. Els telègrafs eren francesos, les travesses, catalanes. Els postes del telègraf eren sivines d'Eivissa. Les tres primeres locomotores foren construïdes per les companyies Nasmyth Wilson i Brown-Marshall de Manchester i Birmingham, respectivament.

Les tres locomotores eren del tipus "2-2-0-T" fabricades en 1874, amb les xifres 174, 175 i 176 com a nombres de fabricació, essent batiades amb els noms de Mallorca, Palma i Inca, respectivament. El cost total aproximat fou de 15.000 duros per Km.

L'any 1879 la Companyia tenia 9 locomotores i 36 vagon.

Després d'una sèrie de gestions i projectes que havien començat l'any 1852 i als esforços d'una sèrie de persones - D. Josep Manso, vescomte de Montserrat; el Comte de Montenegro; D. Francesc Manuel de los Herreros i l'enginyer D. Eusebi Estada - arribà el gran esdeveniment la inauguració de la línia fèrria.

Dies abans a la inauguració el diaris de l'època publicaven a les seves pàgines notícies relacionades directament amb la instal·lació del tren. Així el "Diario de Palma", data 23 de febrer de 1875, deia: "parece que la diligencia de Inca ha rebajado a tres reales el precio de conducción de viajeros desde el viernes próxima en adelante a causa del nuevo servicio que va a inaugurarse mañana": "ha cesado el servicio de diligencia de Palma a Binisalem por creerlo innecesario ya y perjudicial a los intereses del dueño, supuesto que en aquel pueblo hay establecida una estación de ferrocarril".

D'altra banda "El Isleño", altre diari de l'època, deia en dates 1, 10 i 22 de febrer del mateix any: "Durante el último año se ha notado un aumento de construcción en los edificios de los pueblos que comprende el trazado ferroviario y particularmente en el caserio llamado "Pont d'Inca", que será en adelante el punto más animado de las inmediaciones de Palma"; "llamamos la atención del comercio y la industria de esta capital sobre el fausto suceso de la inauguración del ferrocarril de Palma a Inca, se conocen las ventajas que ha de reportar este camino a todos los habitantes de la Isla. Además

de las muchas que tendrán los pueblos comprendidos en la línea citada, cuantos están próximos a ella comenzarán a sentir la revolución económica ocasionada por esta obra pública".

A la fi arribà el dia de la inauguració. El 24 de febrer s'inaugurà la línia Palma-Inca. "La guerra del progreso se había ganado en Mallorca", afirmaven les autoritats i els convidats, que a les 9 del matí ja s'havien congregat a l'estació per assistir a la benedicció de les locomotores. El Vicari General de la Diòcesi celebrà la cerimònia religiosa.

Acabada la cerimònia sortí el tren cap a Inca al so de la música, repic de campanes, aplaudiments; sense aturar-se a cap estació de pas. El tren arribà a les 10 hores i 42 minuts. La històrica arribada a Inca fou apoteòsica. L'estació estava també adornada i s'havia aixecat un arc del triomf. Les bandes de música de Muro, Sa Pobla i Inca reberen el tren amb marxes. Tampoc no faltà el Te Deum d'acció de gràcies, seguit del berenar, ofert per la companyia.

A les 13 hores i 15 minuts sortí el tren cap a Palma, s'aturà a cada estació cinc minuts. A les estacions i altres llocs del recorregut, nombrosos grups de pagesos saludaven l'expedició fins a arribar a Palma a les tres de l'horabaixa.

A les 15 hores i 30 minuts el tren dels accionistes de la companyia sortia novament cap a Inca.

Els quatre primers dies després de la inauguració es despataren un total de 7.555 bitllets i durant els sis primers mesos una mitja diària de més de 500 bitllets.

Al principi la gent rebutjà el ferrocarril i continuaren viatjant en diligència. Deien que el foc de la locomotora podia incendiar els sembrats i que el seu renou espantava els ramats. Segons els mallorquines d'aquella època, el tren era "un llogaret encès que se'n duu el dimoni". També deien que era un "carro de foc".

Poc a poc, les velles diligències que feien el trajecte Palma-Inca i Inca-Palma, quedaren arraconades, però no de cop perquè la gent tenia por a la velocitat i no volia agafar el tren. Això emperò, era una minoria i, aviat, la gent agafà el tren amb tranquil·litat i es va adonar compte del temps que avançaven. D'aquesta manera, el tren es convertí en un mitjà de comunicació revolucionari i, a més, no tenia competència amb altres mitjans de locomoció.

Des que començà a funcionar la línia fèrria, les poblacions situades al llarg d'ella, per exemple, el Pont d'Inca; anaren augmentant el seu nombre de cases i adquirint més importància.

També Inca notà un creixement i des del Mercat -avui Jaume Armengol- fins a l'estació es converteix en població.

Com a curiositat direm que dos anys després de la inauguració del tren, ve a Inca Alfons XII i ho fa emprant el mitjà més còmode per ell, el tren.

A finals de 1875 s'havien transportat 263.114 viatgers i 5.451 tones de mercaderies. Això féu que els accionistes posaren en marxa altres projectes per dur el ferrocarril a altres pobles.

El primer tram va ser ampliat amb noves línies que unien

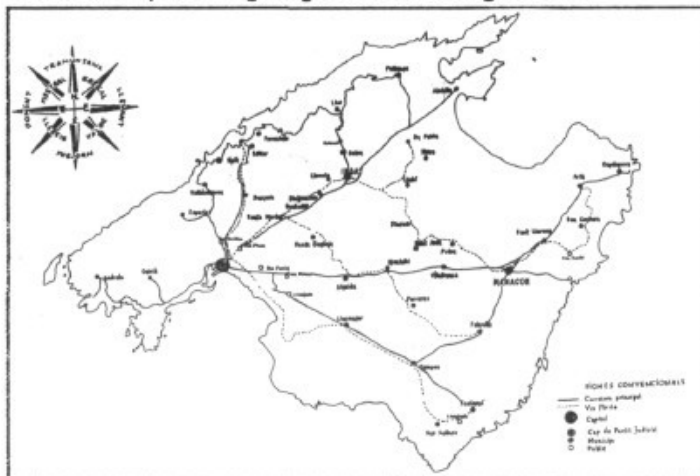
els diferents pobles de l'illa: en 1878 la de Son Bordils a Sa Pobla (13 qms); en 1879 la de Inca a Manacor (35 qms); en 1897, de Santa Maria a Felanitx (43 qms); en 1917 de Palma a Santanyí (62 qms); en 1921, de Manacor a Artà (31 qms); en 1931 la doble via Palma a Inca (29 qms) i la soterrània de Palma al Port (2 qms).

La "Compañía Ferrocarriles de Mallorca, S.A.", arribà a tenir una xarxa fèrria de 224 quilòmetres.

Cal destacar que la construcció de la línia Palma-Santanyí va ser molt lenta, des de 1913 a 1917 degut a la guerra del 14 i a la dificultat de poder comprar material anglès.

L'any 1951 la companyia mallorquina passà íntegrament a la "Explotación de Ferrocarriles del Estado", esdevinguda més tard en FEVE.

A partir dels anys seixanta s'inicià, quasi vertiginosament, la decadència del ferrocarril a l'illa. Poc a poc desapareixen les línies: Santanyí (1964), Felanitx (1968), Artà (1977)... Mentrestant, el transport per carretera es potencia.

Avui només resten les estacions abandonades, en alguns pobles, o bé són utilitzades per a altres feines. A molts de pobles de l'interior les estacions s'han convertit en refugis per a la drogadicció. Cal dir que les vuit estacions de la línia Palma-Inca es troben en molt males condicions. Pintades a les parets, finestres rompudes, rellotges aturats....

A Mallorca el ferrocarril fou un símbol de progrés i una manera de viure entre Ciutat i els altres pobles pels quals passava la línia fèrria. La nostra antiga "Compañía de FF CC de Mallorca", convertida avui en FEVE, es resisteix a morir. Encara queda la línia fèrria Palma-Inca, però... Quin serà el seu futur?

BONIFACI MOLADA I PRADAS.

BIBLIOGRAFIA.

ARXIDUC LLUIS SALVADOR. Las Baleares descritas por la palabra y el dibujo. (Die Balearen). Pàgs. 81-83. José J. de Olañeta, Editor. Barcelona 1984.

LLABRES RAMIS, J., i VALLESPER SOLER, J. Els nostres arts i oficis d'antany. Pàgs. 105-123. Vol. VI. Palma 1985.

PIERASSALOM, G. Breu història d'Inca. Pàgs. 105-108. Inca 1986.

RIPOLL, LUIS. Las locomotoras hechas aquí. Diario de Mallorca, 29 octubre 1977.

MASSOT MUNTANER, G. Nuestro ferrocarril ha cumplido 100 años. Vínculo, 176 (enero-marzo, 1975)

Per C O R R E U

ens assabenten que:

El Consell Insular de Mallorca, a través de FODESMA (Foment al desenvolupament econòmic i social de Mallorca) està duent a terme el projecte de rehabilitació dels antics camins de Mallorca. Actualment, a més dels treballs de rehabilitació en el Camí Vell de Lluc i els de Sa Comuna de Bunyola, s'està treballant en la catalogació de tots els camins, tasca en la que conviden a participar tots aquells que en tinguin notícia o referències.

Els hauríem de parlar del "Camí de Sa Bomba".

La programació de l'ORQUESTRA SIMFONICA DE BALEARS "CIUTAT DE PALMA" per als propers mesos és la següent:

11 d'abril: Passió segons Sant Joan, de Joan Sebastian BACH.

26 d'abril: Obertura "Egmont", de Beethoven; Concert No 1 per a piano, de Beethoven i Simfonia No 3, de Schubert. Fabiano Mónica, director; Martha Noguera, piano.

17 de maig: Fandango, de Bocherini- G. Abril; Fantasia para un Gentilhombre, de Rodrigo; Simfonieta, de C. Halffter. Luís Remartínez, director; Gabriel Estarells, guitarra.

31 de maig: Obertura "Les noces de Figaro", de Mozart; Concertstück per a arpa i orquestra, de Pierné; Danses sacres i profanes, de Debussy i Simfonia No 4, de Beethoven. Manuel Préstamo, director; Stephanie Lecomte, arpa.

14 de juny: Les Estacions, de Haydn. Luís Remartínez, director; Carmen Bustamante, Joan Cabero i Ulf Bastein, solistes; Coral Polifònica de Bunyola i Coral "Es Taller".

El president de la Comunitat Autònoma va rebre un grup de 30 universitaris alemanys especialitzats en català. El gabinet de mitjans de comunicació de la CAIB informa que el president va mostrar la seva satisfacció i la de tot el Govern pel fet que estudiants europeus estimin la nostra llengua i la parlin. També els va animar a ser ambaixadors de la nostra llengua i la nostra terra dins els països europeus.

L'STEI, amb la col·laboració del CIM organitza una sèrie de conferències-col·loqui amb el títol genèric de "La Reforma a debat" adreçades a pares, alumnes i professors sobre la reforma del sistema educatiu. A Marratxí tindrà lloc el diàleg el 2 d'abril al Col·legi Blanquerna.

L'Associació de PREMSA FORANA de Mallorca, entre altres coses, ha donat d'alta la revista "Nord", de Pollença.

EL COL·LEGI OFICIAL D'ARQUITECTES de Balears ens convida a la inauguració de les exposicions "El Palau d'esports Sant Jordi d'Arata Isozaki" i "Arquitectura de l'ambidexteritat, de Ben van Berkel", que romandran obertes fins el 26 de maig, els dies feiners de 10'30 a 14 i de 17 a 19'30 hores.

Els ANTICS BLAVETS d'Inca organitzen els actes culturals amb motiu de la "XI Pujada a Lluc a peu de sa part forana": Exposició de pintura de Josep Coll Bardolet, Exposició d'instruments musicals antics, Ballada popular, Concert

de veus blanques, Concurs de tir de fona, Concert d'orgue. Tots tenen lloc a Inca entre el març i el juny.

DISCOGRAFIA REBUDA

DIFACIL RAP, de Bravo and DJ'S. Elapé produït per Logo Bussiness/ Bajo-Majo, de Palma amb la col·laboració de la discoteca S'EIXAM, de Campos. Conté els temes: Difacil Rap, Difacil Instrumental i Difacilapella. Està situat a la llista dels "40". De ritme entretingut i mogut, farà les delícies dels addictes a aquest tipus de música nova.

PUBLICACIONS REBUDES

ESTADISTICA DE L'ENSENYAMENT A LES BALEARS, CURS 88-89, publicació de l'Institut Balear d'Estadística del Govern Balear.

Referit a Marratxí ens informa que hi ha 8 centres, dels quals 4 són públics i els altres 4 privats, amb un total de 76 unitats (15 de preescolar i 61 d'EGB). De 2985 places escolars teòriques només hi ha una ocupació de 2236. Amb 310 places de menjador hi ha 360 usuaris (?) i la mitjana diària d'alumnes que usen transport és de 502. Hi ha 89 professors i 24 treballadors no docents.

FERRERIES, UN POBLE QUE VE DEL CAMP, de Jaume Febrer Pons. Col·lecció "Monografies Ferrerienques", 3.

Recull d'una sèrie d'articles apareguts al "Diari de Menorca" i a la "Revista de Ferreries" sobre la socio-economia d'aquell poble menorquí. Inclou història, canvi, problemàtica i futur del seu camp.

ESTADISTQUES ENERGETIQUES DE LES ILLES BALEARS 1988, publicat per la Direcció general d'indústria del Govern Balear.

Ens assabenta que a Marratxí hi hagué un consum de 37.233 MWh.

TEMPS ENRERA, de Ma Carme Feliu i Quadreny, amb Batiport d'Antoni Oliver i dibuixos de M. Mercè Feliu de Cabrera.

Al llarg de 149 planes, l'autora -col·laboradora esporàdica de Pòrtula- ens fa viure les seves sensacions de nina a través dels records de tasques i costums d'aquella Mallorca quasi desapareguda. Amb prosa desimbolta ens evoca un món romàntic, recreant el clima de les matances, de la caragolada, del temps de Nadal i Quaresma. Totalment aconsellable als nostàlgics dels nostres paradisos perduts.

PUBLICACIONS PERIODIQUES

Rebem, com sempre, la majoria de revistes associades a PREMSA FORANA DE MALLORCA. N'hi ha algunes, però, que no hi manera que facin intercanvi.

Entre les rebudes destaquem:

del 7SETMANARI de Llevant, de Manacor, l'entrevista que publiquen en el No 172 (9-III-90) amb Joan Francesc Canyelles, escultor i pintor portolà, amb motiu de l'exposició que va fer a aquella localitat el mes passat.

d'ES SAIG, d'Algaida (No 112, IV-90), la informació referent a la presentació que Biel Massot i Muntaner va fer el mes passat en aquell poble del llibre "Pòrtol, guia d'olles" realitzat conjuntament amb Miquel Muti Sureda i editat per l'Ajuntament de Marratxí.

BUTLLETI OFICIAL DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS, Nos 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80; II, III, IV 1990.

VIDA MUNICIPAL, No 4, tercer trimestre de 1989.

Aquesta publicació trimestral de la Conselleria Adjunta a la Presidència parla, entre altres coses, de la Mancomunitat de Raiguer dient "si bé casos com el de Marratxí pot semblar, a primera vista, que no hi correspon, sí que ho és perquè té els seus nuclis de població, com Sa Cabaneta, Pla de na Tesa que sí són com a pobles." Així mateix inclou un article sobre el Pla d'obres i serveis amb opinions del responsable polític de la seva aplicació, el marratxíner Guillem Vidal.

FOGANYA, No 2, II-90

Nova revista nascuda a Porreres, de la mà del "Grup Foganya". Benvinguda!

NORD, No 8, 2-IV-90

Ens arriba per primera vegada aquest "Periòdic independent quinzenal" editat a Pollença i redactat, majoritàriament, en espanyol. Rebi també la benvinguda!

LA VEU, No 13, III-90.

També per primera vegada rebem aquest "Organ de comunicació del CDS Balears". Crida l'atenció que tenint el títol en català i publicant un article signat pel "Grup d'estudis del CDS" intitulat "Per la normalització lingüística" no hi hagi res més que aquest i un "Recuadre (sic) jove" en la nostra llengua. Ben arribada i esperem que les bones intencions de l'article esmentat es facin realitat ja a partir del proper número.

DRETS HUMANS de Mallorca, No 8, IV

Una altra nova recepció. Dedicat la totalitat del número als problemes relacionats amb la presó i els seus ocupants. Rebi una coral benvinguda.

PARTIT POPULAR, Nos 29 i 30, III i IV 1990. Malgrat el títol i l'encapçalament de les seccions no hi ha res en català, exceptuant una alocució del president del govern de la CAIB dirigida als mitjans de comunicació sobre l'obstinació del govern espanyol a no reconèixer la nostra realitat geogràfica i socio-econòmica i els problemes derivats d'aquesta actitud.

FULL DOMINICAL, Nos 13, 14 i 15; 1, 8 i 15 d'abril.

El darrer número ens assabenta que el diumenge de l'Angel hi haurà Pa-amb- caritat a l'ermita de Son Seguí, amb missa a les 12'30.

SOLCS I ONES, No 3, Hivern 1990.

Reaparició d'aquesta "Revista de divulgació agrícola, ramadera i pesquera" de la Conselleria d'agricultura i pesca del Govern Balear després d'un temps d'interrupció. Entre altres coses parla de la protecció de l'aigua, de la varroasi, del farratge hidropònic i d'assegurances agràries. Malgrat anar dirigida al pagès de les Illes està redactada íntegrament en espanyol.

AL NORTE DE PALMA, No 0

Reaparició de la revista "En la Huella", amb nou títol i nova numeració. Es realitza al centre penitenciari de Palma i conté col·laboracions de les persones allà recloses exposant els seus interessos, vivències, preocupacions, problemes...

JAIL! Comics, 0 i 1, VI i IX-89.

Revista trimestral dedicada al món del còmic, elaborada des del centre penitenciari de Palma a partir d'un curs de còmics que es va fer allà.

BOLLETI INFORMATIU, No 4, II-90.

Editat per la Conselleria adjunta a la presidència del Govern Balear.

Presenta un resum, per conselleries, de la normativa dictada per les diferents administracions de l'estat espanyol entre el juny i el desembre de l'any passat.

MALLORCA SOCIALISTA, No 63, Primavera 1990.

FULL INFORMATIU. Suplement de "Mallorca Socialista", No 3, III-90.

REVISTA DE FERRERIES, No 179, 6-IV.

ESCOLA NOSTRA, Col·legi públic d'EGB de Santa Maria del Camí, No 46.

MURO DES DE L'ESCOLA, No 61, IV-90

AL POBLE, No 13, IV-90.

BUTLLETI de l'Associació cultural catalana als països nòrdics "les quatre barres", No 45.

INFORMATIU PIMEM, No 49, III-90.

Entre altres coses hi podem llegir que l'empresa Ferma CB, del C/ Francesc Salvà 3 de Marratxí és alta a la Federació PIMEM.

ALIMARA. Butlletí informatiu del servei d'acció social del CIM, No 17, I-II 1990.

B.

Boires

GRACIES, CONGRESSISTES.

En el II Congrés Internacional de la Història de la Llengua Espanyola, celebrat fa poc a Sevilla, els participants rebutjaven una proposta on es propugnava sol·licitar del ministeri d'educació del govern espanyol, que es fessin les passes necessàries per a la creació de places de professors de filologia catalana, basca i gallega, en aquelles universitats que ho sol·licitassin.

La reacció dels congressistes no ha passat desapercibuda a diferents observadors, fins i tot de l'altiplà, que, en escrits publicats a diaris gens sospitosos de simpatia amb els sentiments nacionalistes del que de Madrid estant en diuen perifèria, han fet saber la seva estranyesa per aquesta actitud, que, si més no, pot ser qualificada de falta de sensibilitat cap a les llengües que, en territoris diferents, són tan oficials com l'espanyol. No ens ha de venir de nou, emperò, tal actitud.

L'experiència ens ha demostrat, lamentablement, que aquestes actituds - inexplicables en una primera lectura - no són noves. Sembla que hi ha algú que pensa que el català, el galleg o el basc, o les tres llengües juntes, són un perill evident i potencial per a la llengua i cultura espanyoles. Sols així podria trobar-se una explicació convincent al fet que les llengües numèricament minoritàries a l'Estat espanyol, de vegades fan la impressió de ser més un "maldecap", que un patrimoni cultural de l'Estat que té l'obligació de protegir-les, fomentar-les i defensar-les.

L'espanyol actualment és parlat per més de tres-cents milions de persones escampades per tot el nostre planeta; és una llengua en expansió continuada i assegurada, gràcies al fet que compta amb els mitjans tècnics adequats per a la seva difusió, i l'ús de l'espanyol està posant-se de moda en determinats països i ambients. El galleg, el basc i el català sols són parlats, amb dificultats, carències i limitacions més que evidents, per una quinzena de milions de persones, fent números redons i tirant per alt. Aleshores, quin mal li podrien fer a la poderosíssima llengua espanyola mitja dotzena de catedres de català escampades per Andalusia o Castella?. Trontollarien els fonaments de l'imperi lingüístic on no es pon mai el Sol?. Ben segur que no, però es veu que hi ha alguna cosa que no acaben de veure clara aquells que tanta poca sensibilitat ens demostren. Potser els fa por la nostra llengua i per això s'estimen més veure-la reduïda al nostre territori estricte, deixant-la ben guardada com un objecte decoratiu, d'ambient més o menys casolà, sense possibilitats d'expansió i sense oportunitats de ser estudiada o apresada fora dels límits de la nostra terra.

Espanya no ha demostrat mai massa interès per altra llengua que no sigui l'espanyola. De sempre. Tot allò que s'ha pogut aconseguir en favor dels nostres drets lingüístics en els darrers quinze anys, han estat concessions polítiques motivades per determinades situacions, sobretot durant aquell període que anomenem "Transició", píncoles que va haver-se d'empassar l'Estat sense massa convicció. No hi ha, però,

Entintades

l'ambient adequat per a una convivència lingüística, quan els drets de les llengües no són els mateixos i quan hi ha un cert ambient d'hostilitat contra la nostra llengua, expressat de diferents formes, que van de la intolerància pura i dura, a activitats dirigides a afavorir la divisió del català. En el nostre cas aquesta hostilitat rep un nom, anticatalanisme, i té dues expressions: el blaverisme al País Valencià i el gonellisme a Mallorca.

Gràcies, senyors congressistes reunits a Sevilla, per posar tants entrebancs al desenvolupament del català. A nosaltres, els de la seva perifèria oriental, ni ens va ni ens ve que a Santander, Oviedo o Granada s'obrin catedres de català. Una decisió així no ens seria, en realitat, de massa utilitat i, de fet, potser sols serviria per justificar mancances més greus. Heu augmentat, això sí, el nostre memorial de greuges. Després, però, hi haurà algú que encara dirà que practicam el victicisme... Quina paciència!

RAMON TURMEDA

MUSICA VISTA

I.- Divendres Sant de 1723. L'església de sant Tomas de Leipzig plena de gent. Devots dels misteris de Crist i de la seva Passió preparats per les celebracions protestants del dia més trist.

BACH, el cantor de l'església, ha preparat, com li pertoca, la Música per acompanyar la litúrgia. La Passió segons Sant Joan és ben segur que no impactà en absolut els feels congregats.

II.- Dimecres sant de 1990. L'Auditori de Palma ple de gent. Devots de la Música i seguidors del cant coral preparats per escoltar el concert més transcendent de l'any.

BACH, el geni, ens ha portat de nou la Música per a l'ocasió. La Passió segons sant Joan ha deixat meravellats els aficionats congregats. Es el miracle de la Música. Es el miracle de BACH!

PERE ESTELRICH I MASSUTI

PRECISAMENT AQUEST MES...

Ha 175 anys (abril del 1815)

Un reial acte demana que l'Ajuntament informi si el cost de la casa que ofereix reedificar el batle puja molt, quins avantatges tindrà el poble si es fa la casa consistorial a Sa Cabaneta i quin seria el seu import.

Vicenç Rosselló, regidor, informa que el cost que pot dur reedificar la casa consistorial d'aquesta vila ascendeix a 250ll. Fer-la a Sa Cabaneta costaria 400 ll.

Creuen que seria millor que passàs el mestre major de picapedrers de Ciutat per avaluar les cases en qüestió.

En fa 150 (abril, 1840)

Salvador Ros, de Palma, ha construït a Marratxí un molí per moldre clovella de pi, en el qual també hi mol fulla de mata per a l'elaboració de pells, i com que són moltes les persones que li duen a vendre l'esmentada fulla sense tenir garriga pròpia, es veu que la majoria de mates estan molt perjudicades, fins al punt que els fan més mal que el bestiar. Per poder aturar aquest abús el consistori acorda unànimement fer un pregó prevenint que qualsevol persona que gosi tallar llenya o fulla de mata en garriga que no sigui la seva o sense permís de l'amo, pagarà la multa d'un reial 10' sous, aplicant-ne una tercera part a l'amo de la garriga o al qui agafi l'infractor i les altres dues als pobres.

Antoni Canyelles, fill de Francesc és, com l'any passat, cobrador de propis i arbitris.

En fa 100 (abril, 1890)

Hi ha sorteig d'associats per a l'exercici econòmic 1890/91. Són els següents: Joan Serra Barrera, Bartomeu Mulet Ferrà, Rafel Jaume Llabrés, Baltasar Amengual i Amengual, Joan Gallur i Sabater, Bartomeu Amengual Nadal, Bartomeu Canyelles Amengual, Antoni Ramis Serra, Joan Socies Canyelles, Josep Serra Ramis i Miquel Serra Serra.

Acorden imposar l'import de 5 ptes anuals sobre els carruatges de luxe de dues rodes i de 25 ptes pels de quatre rodes.

Acorden imposar 1 pta diària per m2 que els venedors ocupin en els terrenys de particulars que es destinin o cedesquin per a la venda ambulat.

Acorden el nomenament d'un guàrdia rural per a que se'n cuidi de la més estricta observància i compliment de les ordenances municipals i demés disposicions relatives al ram de policia. La seva elecció és competència exclusiva del batle.

En fa 75 (abril, 1915)

Jeroni Canals demana permís per construir una paret a Ca'n Gramanera, amitgera amb el camí de Muro.

S'han acabat les obres en el Torrent de Coanegra, en el pas de Ca's Cabo, entre La Bomba i Ca na Coloma.

La comissió d'obres ha de passar per Pòrtol per fer les gestions necessàries per a l'enderrocament d'una casa situada a la Plaça, per tal de poder-la eixamplar.

Els regidors Antoni Vives i Vicenç Canyelles proposen augmentar un regidor més al consistori perquè el cens de població ja supera els 4001 habitants.

En fa 50 (abril, 1940)

Permisos concedits: a Joan Serra Serra, domiciliat accidentalment al C/ José Antonio de Pòrtol per construir un edifici destinat a porco i estable en el corral del seu domicili; a Gabriel Bibiloni Amengual, domiciliat a Ca'n Flor de Pòrtol, per construir una casa de planta baixa; a Guillem Bestard Rigo, del C/ Trinitat de Pòrtol, per construir una casa de planta baixa en el solar amitger entre els C/ José Antonio i Calvo Sotelo; a Bartomeu Juan Estradas, del C/ Oleza 57 de Sa Cabaneta, per construir un edifici de planta baixa i pis en el mateix carrer, a Gabriel Dols Pereülló per construir una casa de planta baixa en un solar de Ca'ls Enegistes.

Es convoquen oposicions per cubrir en propietat les dues places d'auxiliar administratiu de l'Ajuntament.

En el domicili de Manuel Pomar Crespi, C/ Bisbe Campins 10, hi trobaren dos animals sencers i un mig sacrifici-

cats clandestinament fora de l'escorxadador municipal. A més de fer-li pagar els drets corresponents li posen una multa de 99 ptes.

Per tal d'evitar els frauds, s'ha de trobar un local a cada nucli de Marratxí per a que tots els venedors de carn destinada al consum públic hi puguin instal·lar una taula per despatxar la carn, prohibint-se la venda en els domicilis particulars com es fa ara.

La Cia de Ferrocarrils de Mallorca contesta una instància subscripta per veïnats de Marratxí demanant que continuàs l'aturada de certs trens al baixador de "Sa Bomba", com ho havien fet fins ara. Contesten que no poden accedir-hi perquè allà hi ha poquíssim trànsit de passatgers i no ho paga.

En fa 25 (abril, 1965)

Posaran un grifó a l'escola nacional d'Es Pont d'Inca per a que els nins puguin beure.

Es rectifica l'acord plenari sobre parcel·lació i urbanització de Ca'n Güia.

Segueixen legalitzant indústries i comerços ja existents.

Permisos industrials concedits: A Bernat Bestard Frau per fer pebre a la fàbrica del c/ José Antonio; a Miquel Ramis Montserrat, també per pebre, al C/ Calvo Sotelo; a Gabriel Bibiloni Serra per obrir una fusteria al C/ Oleza, 60; a Carlos Villanueva Pérez, en nom de Càrnics Mallorquines S.A. per instal·lar un escorxadador general frigorífic devora el Km 7 de la carretera de Palma al Port d'Alcúdia; a CAMPSA per desplaçament total de l'aparell surtidor i tanc de benzina de l'Avda Antoni Maura 95.

Permisos d'obres concedits: a Josep Cañellas Muntaner, per edificar vivenda en el c/ Ca'n Meta; a Rafel Ramis Palou, per vivenda a Ses Rotes, de Pòrtol; a Gabriel Socies Carbonell, per vivenda a l'Avda Bàrbara de Verí; a Rafel Jaume Cerdà, per vivenda al C/ Jaume I; a Bartomeu Amengual Poció, per vivenda a l'Avda Bàrbara de Verí; a Bàrbara Worrall, per vivenda en el C/ Ca'n Domingo.

Imposen una multa de 25 ptes a Vicente Vivancos Hernández per no haver comparegut a satisfer la prestació en treball, fórmula que havia triat ell mateix.

B i e l

C O L . L A B O R A D O R S: Guillem Bosch i Roca, Xisco Busquets, Antoni Canyelles i Oliver, Bartomeu Cardell i Fluxà, Jordi Cloquell, Pere Estelrich i Massutí, Pau Ferrer, Antoni Pere Font i Munar, Miquel A. Font i Villalonga, Xavier Fortuny, Pere Gil, Jaume Miralles i Ferrando, Bonifaci Molada i Pradas, Bartomeu Moll i Mas, Miquel Mut i Amengual, Felip Palou i Estarelles, Mateu Palou i Estarelles, Antoni Roca i Jerez, Antoni Rubí i Gómez, Vicenç Sastre i Arrom, Miquel Víctor Sbert i Gutiérrez-Otero, Cristòfor Tries i Serra, Jaume Tugores i Berga, Gabriel A. Vich i Martorell.

PORTADA: Esperant el foc, de Francesca Gàzquez

CONSELL DE REDACCIÓ: Pere J. Amengual i Bestard, Miquel Bosch i Auba, Rafel Creus i Frontera, Biel Massot i Muntaner, Joana Maria Matas i Alomar, Miquel Mut i Sureda, Bernat Palou i Creus.

Imprès als tallers "Apòstol y Civilizador" (Petra)
D.L.: PM 529/81

ICP
*Informatiu
Cultural*
**S'Escola Vella s/n
07141 Pòrtol**

No 92, abril 1990

Aquell temps!

Una formació del C.D. Marratxí. Fa vint-i-un parell d'anys, més o manco, al camp de Son Caulelles.

D'esquerra a dreta. Drets: xx, Joan Rubí, Guillem Ferriol, Xacopino, Mora, Sánchez, Joan Bestard (president), Andreu (secretari). Acotats: Joan "Barrancó" (vicepresident), Toni "Morenet", Miquel "Canari", Toni González, Domingo Pellicer, Miquel Coll, Paco "Canari".

Fotografia gentilmente cedida per Francesc Monzon Quintana (Paco "Canari").